

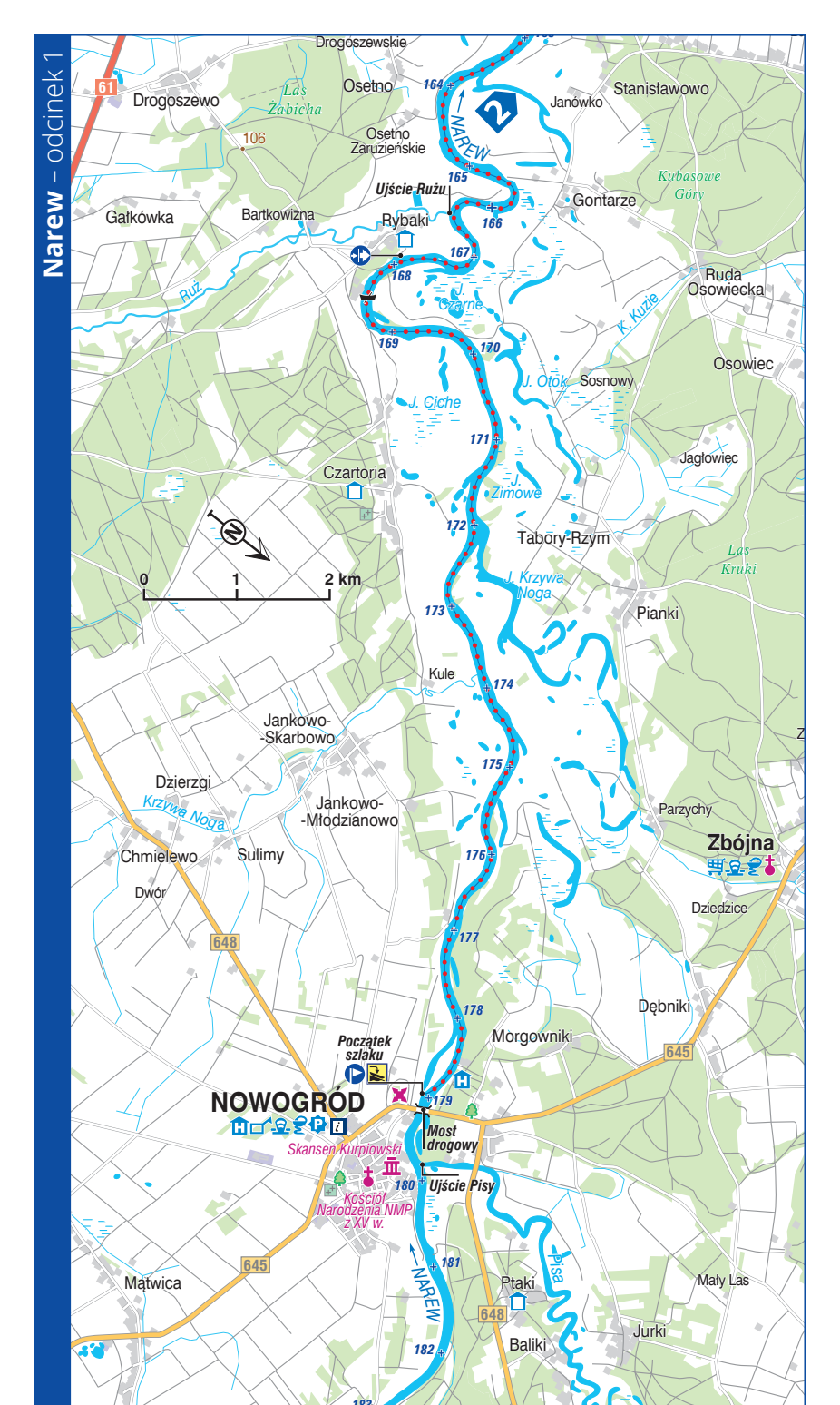

Skorowidz

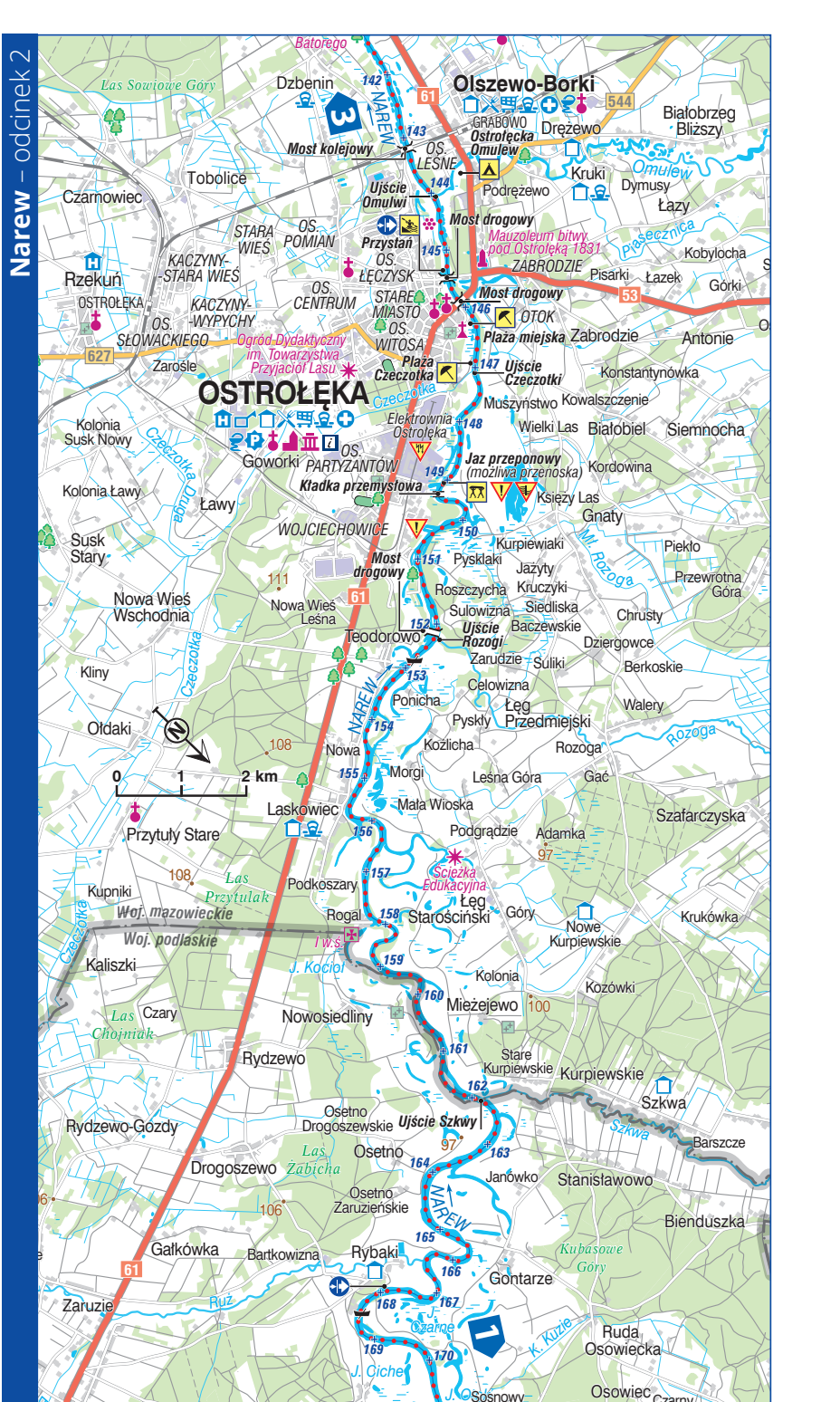
Legenda

- OBSAŃNIENIE ZNAKÓW**
- Szlak kajakowy, kierunek spływu
  - Kilometr żalony w górę rzeki (w km)
  - Początek / koniec szlaku
  - Przystań kajakowa; miejsce wodowania; stacja wodna
  - Przenoska; pole biwakowe; plaża
  - Niebezpieczne miejsce; elektrownia
  - Jaz, spięzlenie, próg
  - Most; kładka
  - Jezioro, zbiornik wodny; bagno, teren podmokły
  - Kościół; klasztor; kaplica
  - Cerkiew; pomnik; mogiła
  - Muzeum; ratusz; fortyfikacja
  - Zamek; pałac; dwór; zabytkowy park; grodzisko
  - Miejsce pamięci narodowej; pole bitwy; informacja turystyczna
  - Młyn wodny; inny zabytek; obiekt interesujący
  - Przychodnia lekarska; apteka; policja
  - Market; sklep spożywczy; gastronomia
  - Hotel; ośrodek wypoczynkowy; inny nocleg
  - Schronisko młodzieżowe; pole biwakowe, camping
  - Port lotniczy; prom rzeczny
  - Stadion, boisko
  - Rezerwat przyrody; pomnik przyrody
  - Park krajobrazowy
  - Teren zabudowany; las
  - Cmentarz; cmentarz wojenny
  - Droga ekspresowa
  - Droga krajowa
  - Droga wojewódzka
  - Droga lokalna
  - Droga polna; droga leśna
  - Linia kolejowa; stacja
  - Granica województwa

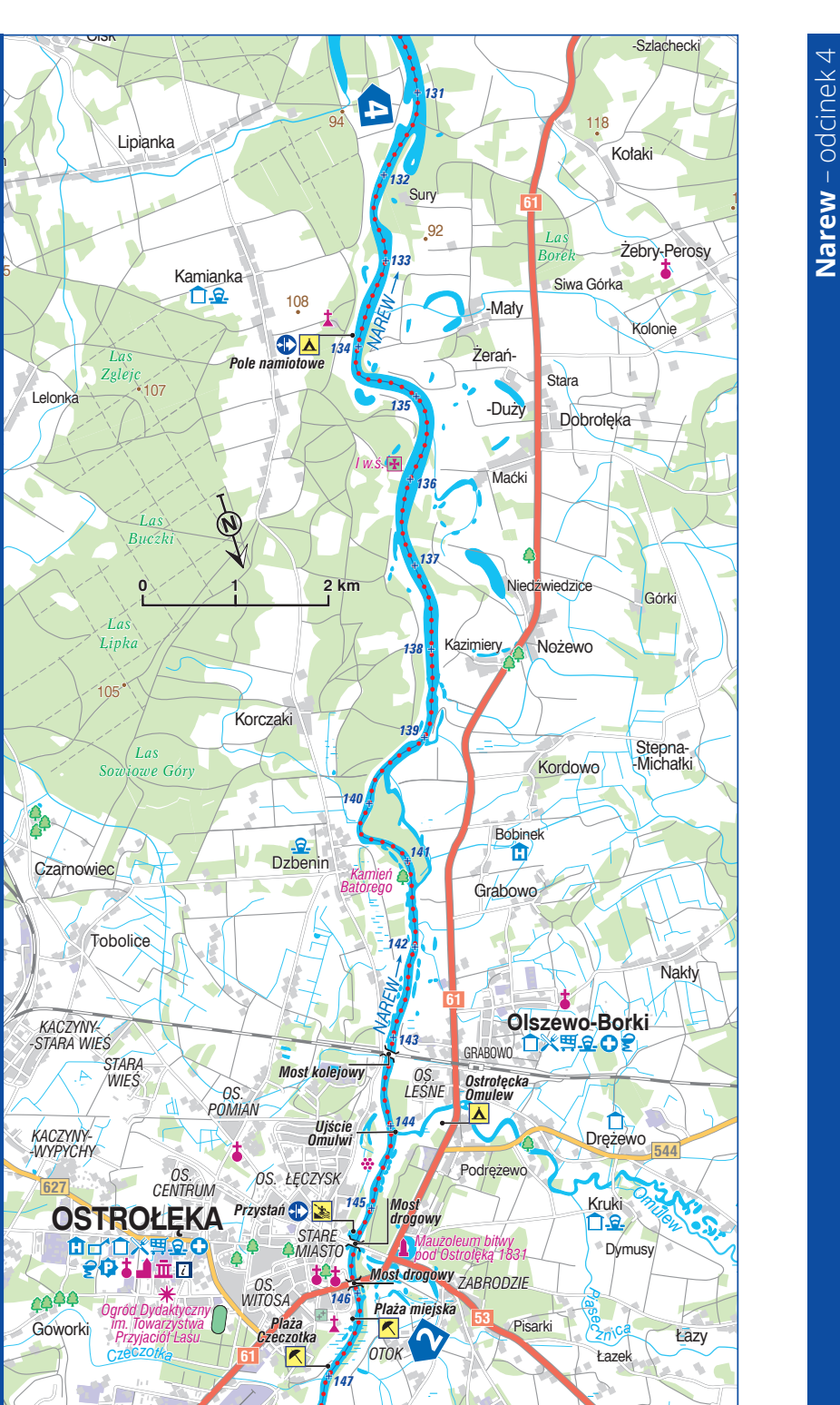
euroPILOT
© Euro Pilot Sp. z o.o.
www.europilot.com.pl
ISBN 978-83-60582-26-8

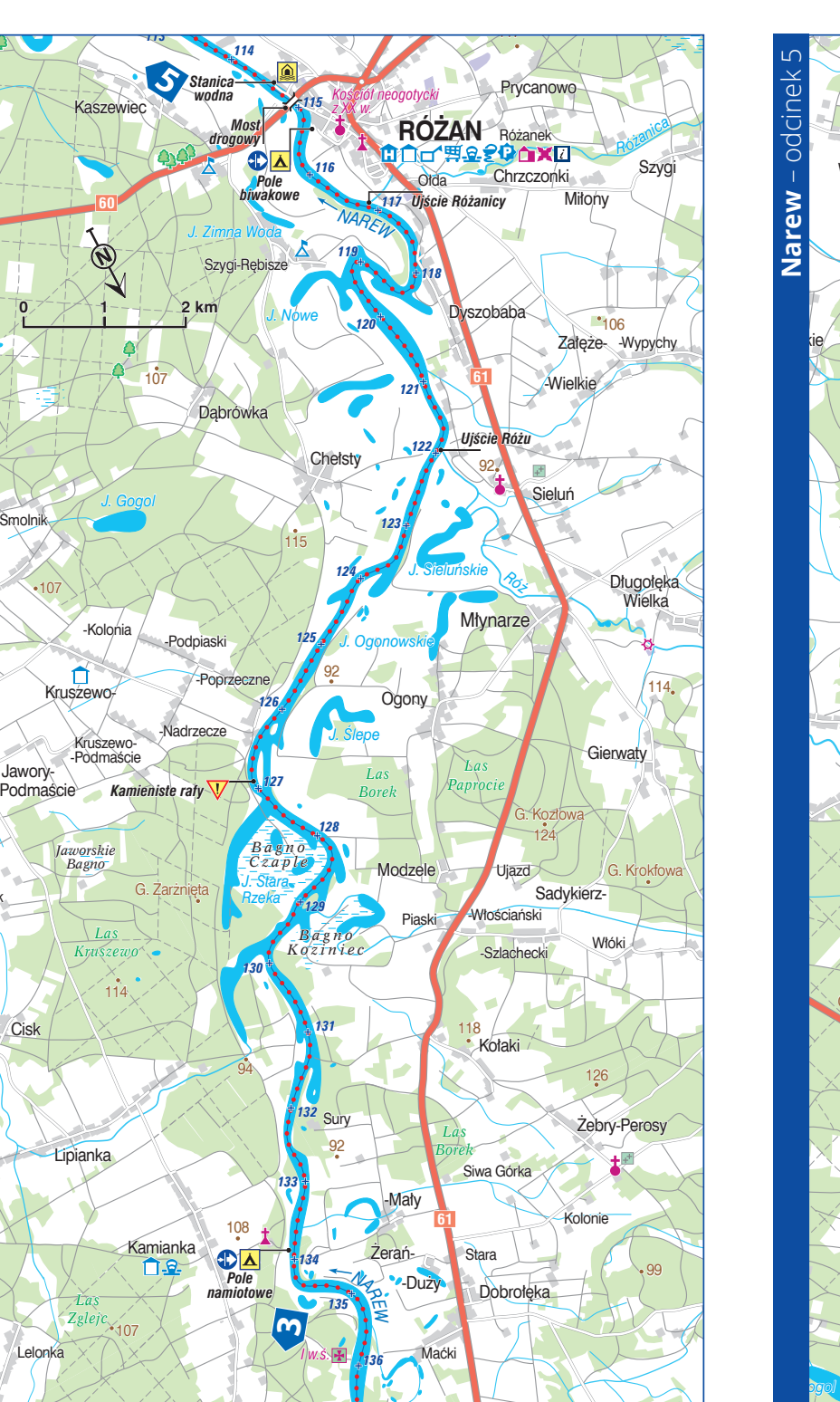
Narew – odcinek 1

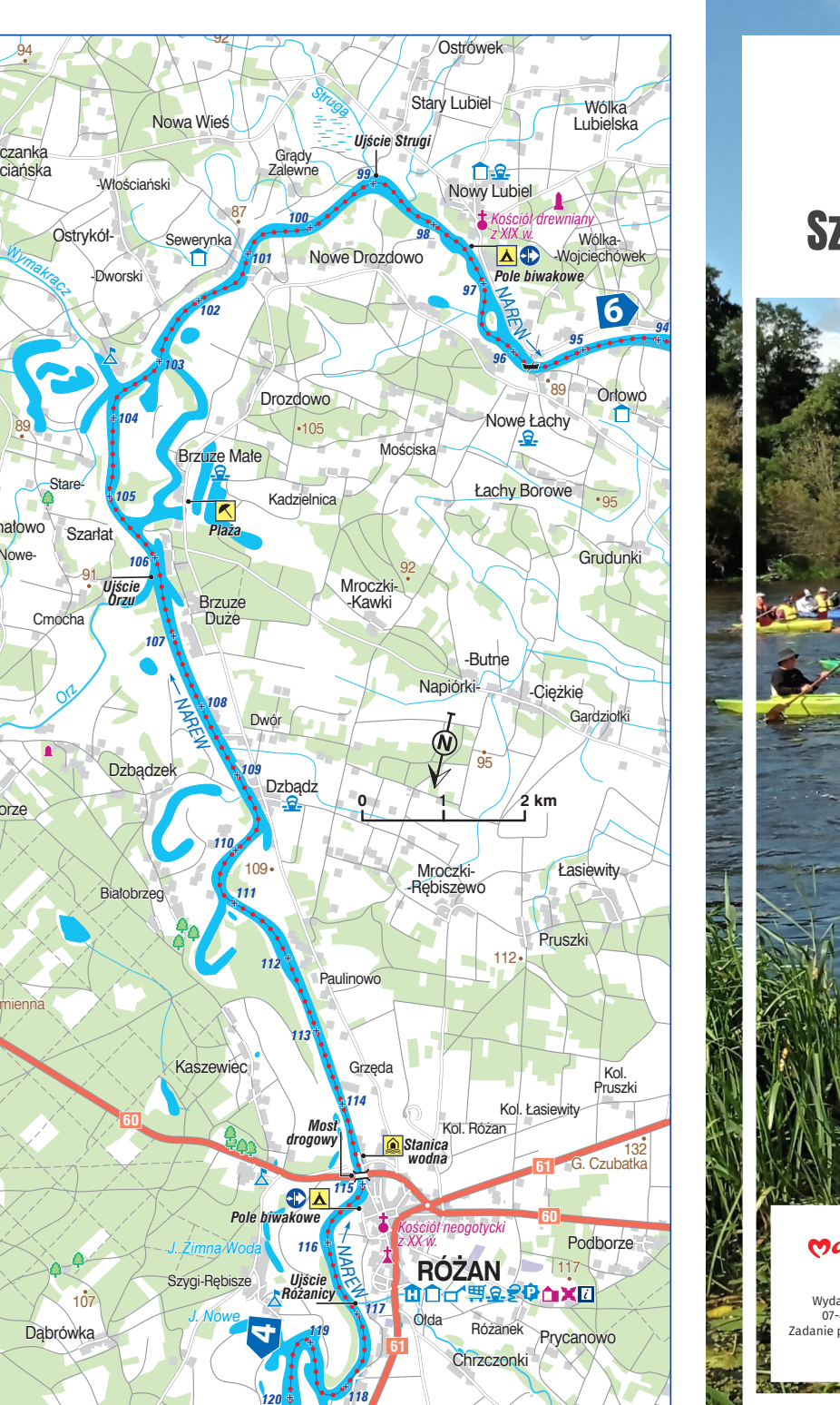
Narew – odcinek 2

Narew – odcinek 3

Narew – odcinek 4

Narew – odcinek 5

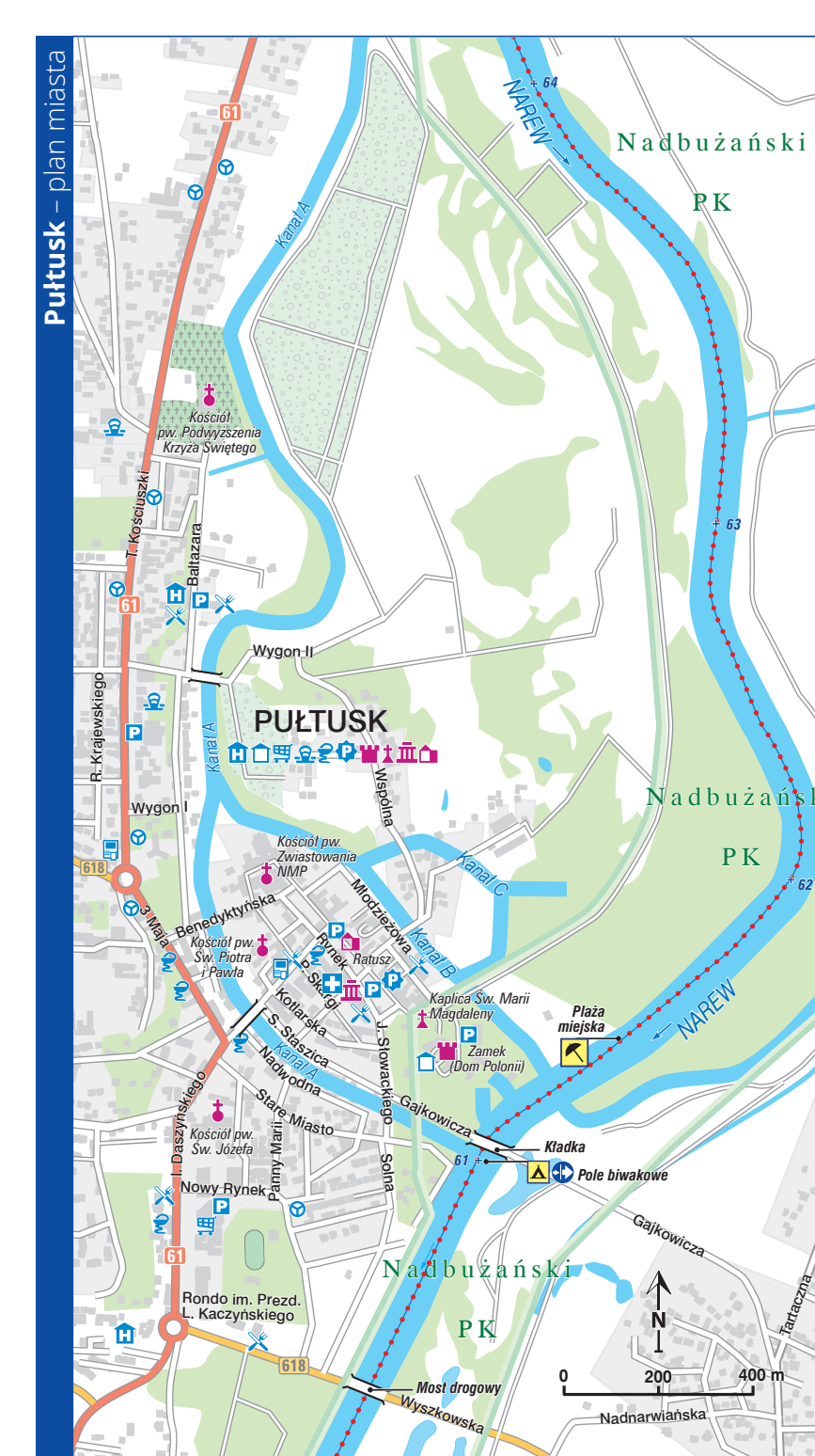
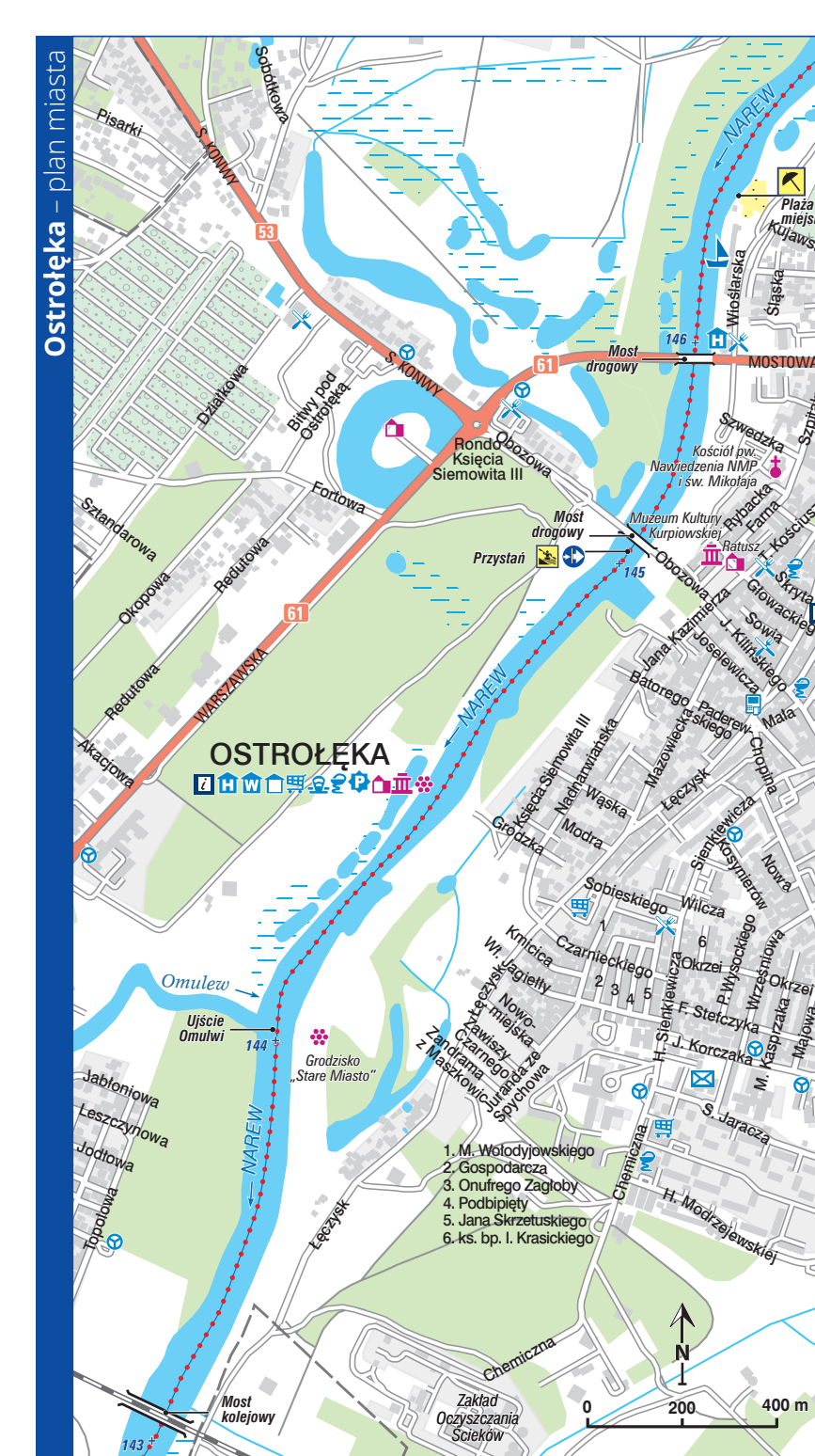
Narew

Szlak kajakowy - odcinek północny

Mazowsze

Mazowsze » organizacji pozarządowych

Wydawnictwo wydane w 2024 roku przez Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki i Rekreacji z siedzibą w Ostrołęce, 07-410 Ostrołęka, ul. Głowackiego 27 A, tel. +48 888 135 390, biuro@kurpiewskipark.pl, www.kurpie.org.pl. Zadanie publiczne "Mazowskie Szlaki Kajakowe – Rzeka Narew – wsparcie turystycznego wykorzystania rzek poprzez stworzenie autorskich materiałów promocyjnych dla turystyki kajakowej" jest współfinansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego.

ABC Kajakarza

Dobijanie do brzegu, wsiadanie/wysiadanie

- Dobijaj do brzegu pod prąd.
- Wsiadaj/wysiadaj z kajaka ustawionego dziobem w górę rzeki.

Wywrotka

- Po wywrotce nie odwracaj kajaka, podprowadź go do brzegu.
- Ratuj najpierw człowieka, potem sprzęt.

Pamiętaj

- Rzeczy zabezpiecz przed zamoczeniem (wodoszczelne worki) i zgubieniem w wodzie (przywiąż).
- Zabierz mapę szlaku (miejsca niebezpieczne, biwaki, atrakcje).
- Weź gotówkę.
- Naładuj telefon.

Obserwacja

- Obserwuj powierzchnię wody przed dziobem kajaka, zmarszczki, fale czy wiry to zapowiedź podwodnych przeszkód do ominięcia.
- Obserwuj zmiany pogody.

Zachowanie

- Nie wsiadaj i nie pływaj po spożyciu alkoholu.
- Zwracaj uwagę na innych.
- Pomagaj innym w razie potrzeby.
- Nie przeceniaj swych sił.
- Zachowaj ostrożność, nie pływaj samotnie.
- Pływaj w kamizelce ratunkowej.
- Biwakuwaj w bezpiecznych miejscach (nie na wyspach na rzece).
- Śmieci pakuj w worki, zostawiaj w miejscach wyznaczonych.
- Przed wypłynięciem zapoznaj się z trasą spływu, informacjami o rzece i pogodzie.
- Zachowaj szyk: na przodzie grupy płynię przewodnik, na końcu ratownik lub najsprawniejsza osoba.
- Unikaj spływania przez sztuczne progi, przenieś kajak brzegiem.
- Zapisz w telefonie numery służb ratunkowych.
- W razie wypadku powiadom służby ratownicze.

Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki i Rekreacji
Kurpiowskie Centrum Promocji i Informacji Turystycznej
 07-410 Ostrołęka, ul. Głowackiego 27 A
 tel. +48 888 135 390
 biuro@kurpiowskipark.pl, www.kurpie.org.pl

SZLAK NARWI – część północna

Narew to prawostronny dopływ Wisły, wpadający do niej za Jeziorem Zegrzyńskim w Nowym Dworze Mazowieckim. Rzeka wypływa z bagien w Puszczy Białowieskiej na Białorusi i jest fragmentem szlaku z Wielkich Jezior Mazurskich do Warszawy. Dla kajaków dostępny jest odcinek wsi **Bondary (województwo podlaskie)** do Modlina (443 km).

Narew jest jedyną w Europie i jedną z niewielu na świecie (obok Amazonki i Kongo) rzek anastomozujących (warkoczowych), o wielokrotnie rozgałęziającym się korycie, tworzącym sieć różnej szerokości i długości kanałów wijących się wśród bagien i rozlewisk, naprzemiennie łączących się i rozdzielających, tworzących skomplikowany labirynt. Górny bieg Narwi do **Wizny (województwo podlaskie)** to rozległa dolina o płaskich brzegach, z dużą ilością zakolii i wieloma korytami o wyraźnym nurcie. Niezwykle malowniczy, nazywany polską Amazonią, i najtrudniejszy jest odcinek z **Surażu do Rzędzian w Narwiańskim Parku Narodowym**, i dalej do **Strękowej Góry**. Od ujścia **Biebrzy** rzeka meandruje w rozległej dolinie wśród torfowisk, rozlewa się wśród mokradeł, bagien i uroczysk, tworzy rozgałęzienia i liczne koryta o bagnistych brzegach porośniętych drzewami, a pływające kępy zarośnięte sitowiem i trzcinami są schronieniem ptaków wodno-błotnych. Na odcinku od **Rzędzian do Wizny** jest uregulowana, a sześć jazów wymaga przenoszenia kajaków. Od ujścia **Biebrzy** oznakowana jest jako szlak żeglowny.

Na **Mazowszu** Narew, średniej wielkości rzeka o naturalnym, nizinnym charakterze, ma mniej rozwidleń, płynie jednolitym korytem, rzadko się rozlewa. Ma łagodny nurt, liczne płycizny, łachy i wysepki, piaszczyste dno i czystą wodę oraz brzegi porośnięte łąkami, ponieważ **Łomży** często lasami. Spływ jest spokojny. Bardzo malowniczy jest odcinek od **Łomży do Pułtuska**. W dolinie zachowało się wiele starorzeczy. Wysokie nadrzeczne skarpy, piaszczyste łachy, łąki i łągi są ostoją ptaków. Dolny odcinek rzeki, przy jej połączeniu z **Bugiem**, spiętrza zaporą wodną w **Dębem**, co podwyższa poziom wody aż do **Pułtuska**.

Na Narwi charakterystyczne są duże wahania stanu wody. Wiosną po roztopach tworzy rozlewiska, a przy niskich stanach w korycie ukazują się kamienie i glazy. Nad rzeką brakuje bazy turystycznej, jest kilka wsi letniskowych, wiele miejsc biwakowych na prywatnych łąkach i stacje wodne w **Pułtusku** i **Ostrołęce**. „Różański” rejon wypoczynkowy ciągnie się wzdłuż doliny Narwi od **Kamianki do Plewicy**. Obejmuje on piaszczysty taras nadzalewowy z wydmami, który w środkowej części przechodzi w piaszczystą wysoczyznę strumą krawędzią opadającą ku zniżającej się dolinie. Północna część doliny meandrującej rzeki jest szeroka ze starorzeczami, w części środkowej występują rozległe, piaszczyste plaże. Za **Pułtuskiem** biwaków jest

dużo mniej gdyż na brzegach pojawia się zabudowa letniskowa. Szlak prowadzi przez kurpiowskie wsie z zachowaną drewnianą zabudową, można w nich uzupełnić zapasy i kupić wiejskie produkty spożywcze. Na kończącym spływ rozległym **Jeziorku Zegrzyńskim**, powstałym po spiętrzeniu wód Narwi zaporą we wsi **Dębe**, przy silnych wiatrach należy uważać na krótką, stromą falę, częste są też gwałtowne i silne szkwały. W okolicznych miejscowościach jest bogata baza noclegowo-gastronomiczna oraz sportowo-rekreacyjna, są plaże, pomosty i przystanie, po jeziorze pływają statki wycieczkowe.

Spływ zaczynamy w **NOWOGRODZIE** za mostem na drodze wojewódzkiej nr 645. W mieście, powyżej miejsca wodowania kajaków, do Narwi z prawej strony uchodzi **Pisa**. W **Nowogrodzie** można zwiedzić **Muzeum-Skansen Kurpiowski im. Adama Chętnika, pozostałości cmentarza żydowskiego, kościół Narodzenia Najświętszej Maryi Panny z XV wieku oraz otaczające miasto bunkry polskiej linii obronnej z czasów II wojny światowej**. Na pierwszym odcinku rzeka lekko meandruje głównie wśród podmokłych łąk i bagien z licznymi starorzeczami pełnymi wodno-błotnego ptactwa. Teren jest odludny, wsi jest niewiele. Na tym odcinku do Narwi z prawej strony wpada duże starorzecze – **jeziorko Krzywa Noga**. Dopływamy do wsi **RYBAKI** z widocznymi śladami starego promu i trochę dalej nowym promem. Pierwszy dzień spływu kończymy dopływając do położonego na zakolu po lewej stronie ośrodka wypoczynkowego. Łąka nad wodą jest dogodnym miejscem na biwak.

Drugi dzień do znów spływ meandrującą rzeką wśród łąk, bagien i niewielkich lasków w dolinie z licznymi starorzeczami. Za **Rybakami** do rzeki na lewym brzegu wpada **Ruż**, a trochę dalej z prawej uchodzi **Szkwa**, która jest rzeką graniczną województw

podlaskiego i mazowieckiego. Powoli zbliżamy się do Ostrołęki i w pobliżu rzeki pojawia się więcej wsi, w tym ciągnąca się wzdłuż Narwi wieś **Laskowiec**. Mijamy prom w **Teodorowie**, za którym z prawej wpada **Rozoga**, a wkrótce na lewym brzegu widać zabudowania **Ostrołęki i elektrownię Ostrołęka**. Przeptywamy pod kładką przemysłową i dopływamy do trzyzastawkowego jazu przeponowego. Zwykle można go przepłynąć. W przypadku gdy przez jazem jest znak zakazu pływania, możliwość pokonania go kajakami należy ustalić na brzegu. **Przenoska** jest prawą stroną z niewygodnym wodowaniem po ostrych głazach. W **OSTROŁĘCE** na wysokości Starego Miasta za ujściem **Czczotki** po lewej stronie jest ładna miejska plaża. Po przepłynięciu pod mostem drogi krajowej nr 61, wodujemy w porcie za kolejnym mostem drogowym w pobliżu rynku w centrum miasta i kończymy spływ. **W Ostrołęce warto obejrzeć klasycystyczny ratusz z lat 20. XIX wieku. W Galerii Ostrołęka, w kamienicy rupieckiej, odbywają się wystawy, wernisaże i koncerty. Uwagę zwraca gotycki kościół Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny z XIV wieku. Kilkakrotnie niszczone i palone, odbudowano na przełomie XVII i XVIII wieku. Kolejny kościół świętego Wojciecha, to pierwotnie cerkiew prawosławna z końca XIX wieku. W mieście wszechobecne są ślady bitwy pod Ostrołęką 1831 roku. To gubernatorski zespół poklasztorny z XVII wieku nazywany *petłą północnego Mazowsza*, w tym barokowy kościół świętego Antoniego, budynek poklasztorny z wirydarzem i krążankowym dziedzińcem. W kościele „Czwartacy” z 4 Pułk Piechoty Liniiowej bronili się w powstaniu listopadowym. Na zewnątrz murów znajduje się pomnik na mogile Czwartaków poległych w 1831 roku. Pośrodku rynku stoi pomnik generała Józefa Bema, a za nim w gmachu dawnej poczty działa Muzeum Kultury Kurpiowskiej z ekspozycją o historii regionu, powstania listopadowego i plastyczną panoramą bitwy pod Ostrołęką. Most generała Antoniego Madalińskiego zwraca uwagę stalową konstrukcją podwieszoną na tuku i prowadzi na pole bitwy wojsk rosyjskich i polskich w 1831 roku, do krzyża na grobie generała Henryka Kamińskiego oraz pagórka z pomnikiem szarży artylerii konnej pod wodzą Józefa Bema. Dalej za wsią **Kruki** znajduje się grób generała Ludwika Kickiego, a na polu największej bitwy powstania listopadowego, na terenie dawnej prochowni wojsk carskich, zachowały się otoczone fosami Forty Bema – Pomnik Mauzoleum Bitwy pod Ostrołęką z 1831 roku, a w pobliżu pomnik szarży artylerii konnej prowadzonej przez generała Józefa Bema.**

Kolejny etap zaczynamy w **OSTROŁĘCE**, mijamy po prawej ujście **Omulwi** i płyniemy aż do **Dzbenina**. **Tu warto obejrzeć pomnik przyrody Kamień Batorego częściowo zanurzony w wodzie, ukryty w starorzeczu przy lewym brzegu Narwi. To wielki, granitowy głaz narzutowy o obwodzie 12 m i wysokości 4,5 m. Legenda mówi, że w czasie polowania król Stefan Batory odpoczywał na nim i czekał na medyka, lub przy kamieniu odnalazł swoją drużynę po zagubieniu się w puszczy. Król podobno wyrwał w kamieniu swoje inicjały widoczne do dziś**. Po drodze opływamy dużą wyspę

lewą odnogą rzeki. Na lewym brzegu pojawia się więcej lasów, a wsi znów jest bardzo mało. Dzień kończymy na polu namiotowym we wsi **KAMIANKA**. **Spacer przez las sosnowy doprowadzi nas do kościoła świętej Anny, małej świątynki stojącej na rzeźnej skarpie**.

Kolejny dzień to spływ do **Kruszewa**. Na tym odcinku po lewej stronie do rzeki uchodzą dwa duże starorzecza zamykające rozległe **Bagno Czaple**. W okolicy wsi należy uważać na kamieniste rafy. W pobliżu rzeki jest coraz mniej lasów i płyniemy doliną wśród łąk i pól. Mijamy ujście **Ruż** i po pokonaniu dwóch ostrych meandrów kończymy dzień w **RÓŻANIE**. Dobre miejsce na biwak znajduje się nad Narwią u podnóża skarpy, na której wznosi się miasto. **W Różanie warto zwiedzić neogotycki kościół świętej Anny z XVI wieku i kaplicę grobową Kossakowskich z końca XIX wieku oraz forty carskiej twierdzy z początku XX wieku**.

Kolejny dzień zaczynamy w **RÓŻANIE**, przepływamy pod mostem na drodze krajowej nr 60. Płyniemy prostymi fragmentami rzeki do **Dzbańda** po prawej, dalej po lewej mijamy ujście **Orzu** i dopływamy do wsi **Brzoźce Duże**. Możemy płynąć dalej wprost, lewym, głównym nurtem rzeki, lub skręcić w prawą odnogę i zatrzymać się przy ładnej, urządzonej plaży w **Brzoźcach Małych**. Ostatni spokojny odcinek doprowadza nas do wsi **NOWY LUBIEL** kończącej dzienny spływ, w której zatrzymujemy się na trawiastym polu biwakowym nad rzeką. **We wsi można obejrzeć ładny, drewniany kościół świętej Anny z końca XIX wieku, z neobarokowym wnętrzem i ścianami ozdobionymi bogatą polichromią**.

